

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Kayte Nunn
THE BOTANIST'S DAUGHTER

Copyright © Kayte Nunn 2018

The Botanist Daughter was first published in Australia in 2018 by Hachette Australia Pty Ltd and this Serbian Language Edition is published by arrangement with Hachette Australia Pty Ltd through Prava i Prevodi Literary Agency

Translation Copyright © 2020 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-03278-9

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Kejti Nan

Botaničareva
kći

Prevela Ana Anastasijević

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2020.

Za Šilu, koja je volela ljiljane i čitanje.

„Volim te kao biljku koja ne cveta
Ali nosi u sebi svetlo skrivenih cvetova.“

Ne volim te, Pablo Neruda

PRVO POGLAVLJE

Sidnej, jesen 2017.

Ana je otvorila vrata i ugledala pred sobom trojicu muškarca. Prvi je bio krupan namrgođeni rmpalija neandertalskog lica; pored njega stajao je sredovečni čovek u kombinezonu, a tik iza njega bio je oniži, mršaviji i mlađi momak s tetovažama na podlakticama.

„Tri medveda“, promrmlja ona sebi u bradu, primećujući pritom da je boja na do vratku počela da se ljušti. Bila je to tamnocrvena boja duda nazvana „veličanstveno roze“, zbog kojeg je njena baka prasnula u smeh usred farbare. Otišle su tamo nekoliko meseci nakon što je umro Anin deda, pa je Gasi poželega da se malo oraspoloži.

Ana skrenu pogled s muškaraca i prstima pritisnu traku oguljene boje na drvo u uzaludnom pokušaju da ga pričvrsti nazad na mesto.

„Šta ste rekli?“, upita krupni čovek, koji je zbog svog čupavog oreola plave kose i trbuha koji je napinjao tkaninu košulje prilično podsećao na tatu medveda. „Jesmo li na pravoj adresi?“ On proveri u beležnici prelazeći zdepastim kažiprstom po strani, a onda pogleda u nju. „Dženkins, zar ne?“

„Izvinite“, odgovori Ana, iznenada uznemirena, pomislivši da je čovek možda čuo šta je rekla. „Uđite.“

Pomerila se i propustila ih unutra, pa muškarci počеше da razgledaju unaokolo procenjujući prostor, a njihove teške čizme odzvanjale

su u praznoj kući. Ana je zadržavala dah dok ih je uvodila u kuhinju, sićušan prostor usred dugačke i uske terase koja decenijama nije bila uređivana. Zurila je u limun-žutu radnu ploču, drvene ormariće i naranđasto-braon linoleum i njegovu išaranu površinu, izlizanu milionima koraka. Setila se uzbuđenja koje je kao dete osećala kad bi dolazila ovde, dok su je vozili preko mosta iz njene prigradske kuće okružene zelenilom u ono što je izgledalo kao drugi svet, pun beskonačnih, krivudavih, uskih ulica i nizova kuća oivičenih kitnjastim balkonima od kovanog gvožđa. Sećala se kako je sedela za kuhinjskim stolom, i sendviča s džemom koje je zalivala ledenim ružičastim mlečnim napitkom sa ukusom jagode. Pa dede kako vodi nju i njenu sestru uz ulicu do prodavnice na ćošku, i sebe kako preskače pukotine na trotoaru pred njima, željna bombona i čokoladica sa uskih polica u radnji. Leti su u prodavnici držali slatke i lepljive voćne i čokoladne sladolede na štapiću. I krekere s čokoladom, ako bi ti se baš posrećilo.

Sve te slatke uspomene.

Tata medved onda progovori. „Dobro, dušo, idemo po opremu pa počinjemo. Ne bi trebalo da traje dugo“, reče vodeći svoj tim napolje.

Vratili su se nekoliko minuta kasnije, naoružani ćuskijama i čekićima, i Ana ih ostavi da rade, pa se pope uz stepenice do stare babine i dedine spavaće sobe s prednje strane kuće. Žute cvetne tapete bile su prošarane svetlim štraftama od popodnevnog sunca koje se probijalo između zavesa, a tepih beše izlizan. Kad se obrela nasred prostorije, za trenutak oseti slabašan miris Gasinog parfema – *mladalačke rose*. Nanošenog neštedimice, a nošenog bez trunke dvoumljenja. Skoro da je očekivala da Gasi uleti u sobu, sa svojom sivom kosom uredno uvijenom na papilotnama, kako briše ruke peškirom i grdi je što je nije obavestila da je ovde, a ipak se smeši, zadovoljna što je vidi. Deda je umro kad je Ana bila tinejdžerka, ali ju je gubitak Gasi najviše pogodio.

Poslednjih godina, kad bi je Ana zvala telefonom, baka bi je najčešće zamenila s majkom, ili još gore, ne bi je uopšte prepoznala. A sada su sumorni otkucaji sata na kaminu bili jedina dobrodošlica.

Ana pređe prstom duž prašnjave prozorske daske, pa otvori francuska vrata balkona koji je gledao na ulicu i pusti unutra povetarac. Kuća

je bila zatvorena nekoliko meseci i miris memle nije mogao da se prenebregne; leto je bilo nepodnošljivo vlažno.

Njeni baba i deda voleli su taman, masivan nameštaj s čvrstim, snažnim nogarama, težak kao tuč; kuća je bila pretrpana baš takvim stvarima. Svi zidovi bili su zauzeti kredencima i vitrinama dupke punim kineskog porcelana, heklanih lutaka, prašnjavih ukrasa od stakla, kolekcionarskih lutaka obučenih u nošnje zemalja koje nikad nisu posetili. Ali nedelju dana ranije kroz prostorije je prošla firma za čišćenje i sad je kuća bila praznija nego što ju je Ana ikad pre videla; skoro svi tragovi prethodnih vlasnika behu izbrisani. Preplavila ju je iznenadna tuga i osetila je kako joj se suze skupljaju u uglovima očiju.

To su samo stvari, strogo je rekla sebi. *Ništa od toga neće vratiti Gasi*. Baka je kuću ostavila samo Ani, tu viktorijansku građevinu s balkonom u kojoj je bila rođena, odgajala decu i umrla. Anu je to veoma iznenadilo. Bilo je šokantno skoro kao i sama vest o Gasinoj smrti. Iako joj je pamćenje bledele, starica je bila okretna i insistirala je da živi sama. „Šta bih ja s gomilom matorih stranaca koji srču čaj i nose pelene!“, pitala bi Aninu majku kad bi ona povremeno predložila da razmisli o prelasku u starački dom, i sve češće otkad joj je majka obolela od Alchajmerove bolesti.

Ana se odjednom osetila skrhamo. Radi li ispravnu stvar? Da li je trebalo da sačeka? Ima li snage da to uradi sama?

Ne budi smešna, prekorila je sebe. Odluka je doneta. Izboriće se ona s tim.

Sišla je niz stepenice, preskočivši onaj stepenik koji je oduvek škripao, bacila pogled na majstore koji su počinjali da razvaljuju dnevnu sobu – „dobru sobu“, seti se ona sa slabim smeškom – a onda se okrenula prema zadnjem delu kuće. Zatim je prošla kroz zastakljenu verandu izloženu promaji, u kojoj je često bila sa sestrom kad su bile deca, i otvorila zadnja vrata.

A onda duboko uzdahnu.

Nije trebalo da bude iznenađena jer mesecima nije ni privirila iza kuće, ali se ipak veoma rastužila. Bašta, tako dugo ponos i radost njene bake, beše sasvim zapuštena. Zarasla nije bila dovoljno jaka reč za ono što je videla: korov je izrastao i raširio se, bacajući u zasenak nekada

veoma pažljivo negovan zasad. Ana, koja je kao devojčica obožavala da prčka po prostoru veličine poštanske marke, u kom su stajale i njena motičica i vile, pomažući baki da plevi i zaliva, bila je suviše zauzeta životom koji se gasio u kući da bi i promolila nos napolje; a onda, posle Gasine smrti, više nije ni želela da boravi tu. Provodila je dane brinući u tuđim baštama, ali je ovu ostavila bez nadzora.

Živa ograda od kineskog jasmína bila je ofucana, a njegovi zvonasti cvetovi opojnog mirisa sasušeni i smeđi. Staza se skoro nije videla od zamršenog tepiha koji je po njoj formirala tradeskancija. Bršljan je obavio svoje snažne vitice oko lagerstremije. A glicinija, posađena oko zadnje ograde, sasvim se osušila. Sebi u bradu, Ana je recitovala imena najdražih biljaka njene bake kao neku litaniju, tragajući za svakom od njih među isprepletanim korovom. Mrmljala je njihova imena tiho, više da umiri sebe nego bilo šta drugo... jarkonarandžasta sterlicija – rajska ptica – purpurna lepa kata, drečavoružičasta bugenvilija, hiperastrum, kukurek, kamelija, muškatala i delikatna ljubičica tamo u senci... poznate reči behu kao melem za njenu tugu.

Dok je u dnu bašte čistila kako bi sela na drvenu starinsku klupu oštećenu kišom i vetrom, pogled joj pade na paukovu mrežu koju je vetar njihao kao nekakav padobran, zatežući njene tanane niti skoro do granice pucanja. Zar je već prošlo skoro šest meseci? Skoro pola godine? Sve to vreme bila je poput robota, svakodnevno se na zvuk budilnika trzala iz teškog sna, mehanički se pomerala na poslu, jedva se sećala razgovora s klijentima, izgubljena u beskrajnom okopavanju i čupanju korova iz baštenskih žardinjera i košenju letnjih travnjaka. Izbegavala je da se vrati u ovu baštu, na mesto koje je nekad toliko volela. Zaškiljila je pogledavši prema suncu, koje je bilo visoko na nebu i čiji su se zraci probijali kroz grane jabuke u uglu, na kojima su i sada još visile prošlogodišnje smežurane voćke. Tu, u toj bašti, ležao je dokaz: iako se neki životi završavaju, ostatak sveta nemilosrdno grabi dalje. Pokušaj da se to zaustavi uzaludan je kao onaj da se voda zahvati mrežom.

Sela je, posmatrajući prizor, kad se iz kuće iznenada začu udarac jači od svih prethodnih, praćen galamom. Čula je kako je dozivaju, pa skoči i požuri stazom nazad u kuću.

Kad je ušla, oblaci bele prašine ispunjavali su vazduh, a ono što su do malopre bile tri sobe u prizemlju sad je bio otvoren prostor, veći nego što je mogla i da zamisli. Sve je tako brzo bilo srušeno. Stari tepih bio je podignut, smotan i smešten pored ulaznih vrata. Po podu su ležale razbacane cigle, malter i gips.

„Ne brinite, dušo“, reče visoki krupni majstor. „Mislili smo da biste hteli ovo da vidite.“ On pokaza prema policama za knjige koje su majstori već počeli da skidaju za zida. „Skoro da je šteta rasturiti ih. Ne viđa se često takav rad.“

„Šta?“ Ana je dala striktno uputstvo da se police izvade kako bi proširila usku prostoriju, pa nije bila sigurna šta joj to pokazuju.

„Pridite malo bliže“, odgovori čovek pokazujući rukom zid najudaljeniji od prozora koji je bio prekriven policama za knjige. Ona učini to što su joj rekli i ugleda je – rupu otprilike u visini struka. Dok je prilazila da je pažljivije osmotri, videla je najnižeg čoveka sa svoje leve strane. „Izvolite“, oglasio se on, glasom tanušnim kao i sama njegova pojava. Dok se okretala prema njemu, on joj pruži raskupusanu svesku. Bila je sasvim siva, pokrivena prašinom i tankim nitima paučine. „Nisam siguran šta je to, ali ćete vi sigurno hteti da pogledate.“

„Hvala vam.“ Uzela je svesku i dunula u korice, podigavši oblak prašine u vazduh. Zatim ju je pažljivo obrisala ivicom dlana, otkrivši tamnoplave korice. Pažljivo je otvori i vide da požutele stranice prekriva gust paučinast rukopis. „Baš čudno. Pitam se kako je nešto ovako dospelo među cigle.“

„A šta je to?“, upita on radoznalo.

„Nisam sigurna. Mora da je zapala tamo pre nego što su police montirane. Pregledaću pažljivo kasnije.“

Vratila se u baštu i spustila svesku na klupu pored sebe, pitajući se odakle da počne u bašti, kad se začu još jedan tup udarac i opet su je pozvali da dođe unutra. Šta je sad?

Još jednom je prešla isti put i naslonila se na vrata: ovog puta je srednji po visini majstor u ruci držao sivkastu kutiju veliku kao one za čizme.

„Odatle?“, upita Ana, zureći u rupu u zidu koja je izgledala dovoljno veliko da se u nju smesti kutija. Ne bi li ubedila sebe u to, ona priđe

i proviri unutra. Zadrhtala je pogledavši u mrkli mrak, zamišljajući ogromne paukove i okrugle, tvrde oklope mrtvih crvotočaca.

„Pogledajte gore“, reče šef i uperi baterijsku lampu naviše.

Ona se zagleda u uski otvor; na pola metra iznad nje rupa se lagano širila u nekakvu policu.

„Da, odatle“, potvrdi on. „Gurnuo sam nos u tuđe stvari, mada nisam želeo. Uvukao sam ruku i izgurao je iz udubljenja, i ona je ispala. Zaglavila se, ali sam nekako uspeo da je izvučem.“

Ana se ponovo okrenu prema majstoru koji je držao kutiju. Uzimajući je od njega, iznenadi je njena težina, pa je morala da napregne mišiće da je ne bi ispustila. Kutija uopšte nije bila siva, samo prekrivena prašinom i paučinom, kao i sveska. Prešla je prstima po poklopcu i otkrila potamnelu metalnu površinu. Ivice kutije bile su izgravirane i dok je Ana detaljnije brisala prašinu, otkrila je trodimenzionalne ukrase, pčele, grančice biljaka i cveća. U svakom ćošku bila je ugravirana detelina sa četiri lista. „Neverovatno“, uzviknu ona. „Kako je ovo bizarno!“

„Ako vi tako kažete, dušo“, reče šef, češkajući se po glavi. „Sreća što nije slomila ruku Nejtanu kad je pala.“

„Da, naravno“, odgovori ona odsutno, i dalje kao omađijana kutijom. Spustila je na pod i pokušala da skine poklopac, ali se nije ni mrdnuo. Brišući rukama prašinu sa stranica kutije, zakačila je mali katanac u obliku srca kojim je bila zaključana. Mora da je nekad bio mesingan, ali sada beše potamneo i crn kao i ostatak kutije. „Šta li je to?“

„Hoćete li da ga slomimo?“, upita šef podižući čekić.

„Ne!“, viknu Ana, još nadvijena nad kutijom. „Ne, ne bih da je oštetim.“

„Imam ja ćuskiju“, ponudi se Nejtan.

„Mislim da je bolje da je odnesem bravaru“, reče ona, ljuta zbog ukočenosti u svom glasu. „Ali hvala na ponudi.“

„U redu, dušo, kako god kažete. Nastavljamo mi onda s razbijanjem. Verujem da ćemo srušiti većinu do kraja dana.“

Ana pogleda u labave ostatke polica za knjige pa klimnu glavom. „Lepo, hvala vam.“

Zatim podiže kutiju i odmače je od tela da se ne isprlja još više dok je išla prema stepenicama. Zadrhtala je kad je kroz otvorena ulazna vrata

Botaničareva kći

dunuo vetar, pa se brzo popela na sprat. Kako je moguće da je takva stvar bila skrivena u rupi u zidu! I kroz prljavštinu i prašinu moglo se videti da je kutija nekad bila veoma lepa. Verovatno i vredna, antikvitet sigurno. Šta je nekoga nateralo da je tako sakrije? Je li baka Gasi mogla da je uglavi tamo gore i da je sakrije tako da je bilo skoro sigurno da nikad neće biti otkrivena? Ana potraži telefon. Morala je da razgovara s majkom.

DRUGO POGLAVLJE

Kornvol, 1886.

Čizme su tek stigle iz Londona, naručene u srećnija vremena. Bilo je dvanaest složenih dugmića čvrsto utisnutih u marokansku kožu, i Elizabet se mučila s njima, bezuspešno pokušavajući da skinе čizme sa otečenih nogu. Proizvođač čizama bio je poznat kao jedan od najboljih u zemlji, koža najmekša koja može da se kupi, ali su joj posle samo jednog sata nošenja napravile žuljeve. Da je bila kod kuće, Dejzi bi joj pomogla s kukicom za zakopčavanje, ali je sad morala to da uradi sama, bar da pokuša svojim nespretnim prstima, dok se pitala se da li je za izradu uopšte korišćen dobar kalup.

Nekoliko minuta kasnije nožni prsti su joj najzad bili oslobođeni čeličnog stiska obuće i ona ih je sa uživanjem mrdala, pažljivo pritiskajući crvene fleke na petama i procenjujući štetu. „O bože blagi, ko bi nosio ovakve cipele ako može da bira!“, reče Elizabet naglas.

Kao da je bilo nekoga ko bi čuo njenu žalbu.

Nešto ranije tog dana izbegla je tromost koju je donela kasnopodnevna vrućina što se uvukla u svaki ćošak ogromnog Trebitik hola. Ošamutila je nekoliko stanara na imanju – sve osim Elizabet – i dovela ih u stanje sanjive neosetljivosti. Tako je Elizabet uspela neopaženo da klizne u mrak konjušnica, gde je naredila upravniku štala da joj dovede

Ahila. „Sa sedlom mog oca, molim vas“, rekla je, izazivajući ga da joj se suprotstavi. Nije bilo vreme za žensko poprečno sedlo.

Kad je doveo crnog pastuva do postolja za uzjahivanje, ona ga otpusti. „Odavde mogu sama.“ Nije htela da Benks vidi kako se rve s haljinom, ili – ne daj bože – da joj vidi donje rublje. Iako su na Trebitik holu pravila pristojnog ponašanja privremeno bila labavija, nije htela da se Benks oseća nelagodnije nego što se već osećao. Uхватила je i podigla skute svoje crne plišane suknje, nespretno opkoračila znojavog konja i obola ga. Trudila se da ne razmišlja o činjenici da nikad pre nije jahala Ahila, i o tome da nikad za to ne bi ni dobila dozvolu da je otac živ, čak ni postrance. „Poprečno sedlo je jedini pristojan način da dame jašu“ – Džon Trebitik je na tome uvek insistirao. Iako napredan u drugim stvarima – ohrabrivao je Elizabet i njenu sestru da uče latinski i starogrčki, na primer – nije popuštao s tim pravilom lepog vladanja.

„Hajde, momče, idemo!“, viknula je i usmerila velikog konja preko dvorišta, prema bočnoj kapiji i konjičkoj stazi koja je išla uz istočnu granicu imanja Trebitikovih. Ahilu je bilo potrebno malo ohrabivanja, pa je Elizabet čvrsto zgrabila uzde dok se on ritao pod nepoznatom težinom na leđima. Kao i ona, i on je mesecima bio zatvoren jer je otac bio suviše slabašan da izađe napolje, a kamoli da jaše svog omiljenog konja. Iako ga je Benks izveo i pustio na livadu sa ostalim konjima prethodnog dana, i dalje je bio svež kao sveže pomuženo mleko.

Ahil je eksplodirao u galop pre nego što je Elizabet mogla da uradi bilo šta da ga zaustavi, i istovremeno se suočila sa strahom i uzbuđenjem kad je shvatila da nad mišićavom telesinom zveri ima mnogo manje kontrole nego što je očekivala. Poleteo je kao raketa, bez greške birajući put. „Polako, gospodine! Miran, momče!“, viknula je, ali njene reči odnese povetarac i ni čovek ni zver se na njih nisu obazirali. Zgrabila je konja za grivu i spustila se prema njegovom vratu boreći se za svoj dragoceni život. Šešir joj je odleteo, uhvaćen vetrom dok su jurili napred. Jedva je primećivala purpurne cvetove kukolja, snopove žita složene u stogove, naherene slično pijanim svatovima, i koprivu koja je izrasla skoro metar pored staze – čarape su joj pružale kakvu-takvu zaštitu od njenog žarećeg lišća. Tek posle kilometar i po jurnjave, Ahil kao da je čuo njene

molbe i osetio kako pomamno cima uzde u njegovim ustima, pa je malo usporio, dopuštajući joj da dođe do daha i malo se sabere.

Staza je vodila prema malom morskome rukavcu i čim je osetio miris mora, Ahil je još jednom ubrzao, galopirajući prema ivici litice takvim tempom da se Elizabet uplašila da pastuv neće stati na vreme i da će se oboje strovaliti na stene ispod.

Ponovo je zategla uzde i kolenima iz sve snage stisnula Ahilove slabine, ne popuštajući sve dok konj nije naglo stao na korak od provalije. Frknuo je arogantno i energično zabacio glavu, škrgućući zubima kao da kaže: *Zadovoljna?*

Drhtavim rukama uhvatila je oblučje sedla, nagnula se napred i prebacila nogu preko Ahilove zadnjice, kako je videla da muškarci rade, i skliznula na zemlju. Zateturala se i ukaljala suknju, ali se uspravila, videla brest u blizini i vezala uzde za jednu nisku granu. To je trajalo duže nego što je trebalo: ruke nisu prestajale da joj se tresu, i jedva je dolazila do daha od napora da drži Ahila pod kontrolom.

Kristalnoplava voda magično je blistala, kao da je hiljade dijamanta bilo rasuto po površini, a horizont beše zamagljena tamnoplava linija u svetlucanju podnevnog sunca. Obala Kornvola bila je čuvena po svom neverstvu, pa su brodolomi bili česta pojava, ali je Elizabet dobro poznavala taj mali rukavac. Damina uvala, poznatija kao Uvala srećne dame.

Provela je veći deo detinjstva verući se po njenim stenama, zastajući samo da bi se divila sitnim upornim biljkama koje su prianjale uz liticu. Put do šljunkovite plaže bio je strm, ali su u kamenu bile uklesane stepenice – uradili su to davno pokojni krijumčari, ili je bar legenda tako kazivala – i, na sreću, stazica sada beše suva. Donekle oporavljena od sumanute brzine kojom je stigla, požurila je niz grube stepenike graciozno kao vila.

Elizabet nije zastala da razmisli šta bi Džordžijana rekla da zna gde je sada, ili šta smeru. Njena starija sestra i zet Robert stigli su iz Plimuta pre tri nedelje, prekasno da prisustvuju kraju, ali ipak na vreme da čuju crkvena zvona koja su objavila smrt njenog dragog oca – devet puta za muškarca, i onda još pedeset sedam udaraca za broj njegovih godina. I sad su verovatno pročešljavali Trebitik hol u potrazi za plenom, obeležavajući slike i nameštaj koje će odneti. Elizabet nije marila za to. Jedino

vredno za nju bio je njen dragi tata, a njega ništa na ovom svetu neće vratiti. Ugušila je jecaj. Vreme plakanja je prošlo.

U danima posle očeve smrti, ona je nemirno koračala po baštama; išla je ošamućeno tamo-amo dugačkim stazama, nesigurna u to gde je sada i kakva će joj biti budućnost. Nije imala strpljenja za pravljenje goblena i vez, a sviranje klavira nije dolazilo u obzir. Nije pronalazila utehu ni u crtanju, što joj je dotad bilo omiljena zabava. Nije više mogla da pomaže ocu u pedantnom popisivanju biljaka, u tom zanosnom zadatku koji joj je donosio zadovoljstvo.

Pošto su njena sestra i zet stigli, usledile su dve nedelje u kojima su njih dve uglavnom sedele u zagušljivoj sobi za primanje i čitale izjave saučešća posetilaca; neki su joj bili dragi, ali je prema većini bila ravnodušna, nekolicine se privatno gnušala, a pojedine nikad dotad nije videla niti je za njih čula. Iako je Elizabet bila zahvalna na društvu sestri, koja je posetila kuću samo nekoliko puta otkad se pre šest godina udala, potreba da pobegne, da ispuni pluća slankastim vazduhom i oseti povetarac na koži postala je skoro nepodnošljiva. Baš zato je, osetivši se neočekivano usamljeno tog popodneva, otišla u konjušnicu.

Više od mesec dana pre očeve smrti nerado je napuštala kuću na duže, i odlazila samo nakratko u baštu po trave da napravi kašu za obloge ne bi li mu olakšala patnju. Stalno je ulazila u kuhinju i nervirala kuvaricu, kako bi nadgledala pravljenje telećih pihtija i potom pokušavala da ubedi oca da pojede nešto hranljivo.

Jednom je otišla kočijom do Padstoua, do nove apoteke, stežući u ruci recept za bapski lek u koji se njena prababa klela i koji je izlečio Džordžijanau od svakojakih bolesti kad je bila dete.

Doktor je svakodnevno dolazio ocu u posetu i pročišćavao mu krv pijavicama dok se otac, iznuren od strahovitog kašlja, ne bi naslonio na jastuk s licem s kog je boja iščilela i s maramicom natopljenom ljubičastocrvenom krvlju. Ali sve je to bilo beskorisno. Tata je imao tuberkulozu i nada da će se oporaviti beše mala.

Elizabet se borila da poveže tog bledog, slabašnog invalida sa ocem kog je poznavala i volela, čovekom jakim kao vo ali nežnim kao jagnje, s njom i Džordžijanom. Čovekom koji je jurio u avanture, s kolekcionarom biljaka koji je proputovao svet i donosio kući ne samo egzotične i neobične primerke već i neverovatne priče o čudnim zemljama i narodima. Ona i njena sestra bi, očiju razrogačenih od čuda, slušale njegova kazivanja o drvenim gradovima i čamcima u obliku polumeseca. Molile bi ga da im priča o tamnoputim ženama sa očima boje badema, o krotiteljima zmija, o mističnim isceliteljima, svetim ljudima i lopovima. Mučio ih je pripovedanjem o jahanju na veličanstvenim slonovima na Himalajima, o kalama koje mirišu kao usoljena riba i sočnim vočkama slađim od poljupca. Golicao bi ih dok je govorio o zmijama visokim kao čovek ili dlakavim paucima većim od tanjira. Tih godina, ponekad je bio odsutan mesecima, ali, kad je bio kod kuće, sve slobodno vreme posvećivao je ćerkama, poklanjajući im punu pažnju i dajući sve od sebe da im nadoknadi nedostatak majke.

Čizme su joj se klizale po kamenju uglačanom moćnim atlantskim plimama, ali je Elizabet uspela da siđe do podnožja i finog zlatnog peska koji je pokrivao uvalu. Bila je skoro sigurna da joj niko neće smetati na ovoj divljoj plaži; samo retki bi se usudili, a možda ni toliko, da jašu stazom kojom je došla dovde. Pažljivo je pogledala oko sebe da se uveri da je niko ne vidi, a onda je sela na granu debla koje je nanela voda i počela da se skida, počinjući od novih čizama. Nisu bile najbolji izbor za jahanje, ali je bila toliko nestrpljiva da se oslobodi zagušljive kuće da nije mnogo razmišljala o tome. Morala je da se rve s dugmićima haljine kao i sa onim na čizmama, ali posle nekog vremena uspela je da otkopča nekoliko gornjih i skinje je s ramena. Zatim je razvezala vrpce na korsetu popuštajući njegov stisak, a uskoro zatim ga se sasvim oslobodila. Kao devojčica, često je na ovoj plaži skidala sa sebe sve sem donjeg veša, ali nikad kao mlada žena; osetila je snažno uzbuđenje zbog tog nedozvoljenog i odvažnog zadovoljstva.

Elizabet je marila za korsete isto koliko i za bonton, ali nije mogla da bira hoće li ih nositi, iako je u *Tajmsu* čitala o Društvu racionalnog